

Reactie van J. van Schaaik op het artikel van Suzanne van der Horst in het Brabants Dagblad (Spectrum) van zaterdag 12 februari 2011.

Zelfzuchtig of alleen maar dom?

Suzanne van der Horst kan misschien best mooie foto's maken van altijd goed scorende Nepaleze kindersmoeltjes en misschien kan ze nog wel meer, maar ze kan zich maar beter verre houden van één-op-één-hulp aan diezelfde kinderen of hun ouders. Dat bespaart ons in elk geval haar breed uitgemeten jammerklacht van haar eigen frustraties over haar eigen onvermogen. Of was het alleen maar een "lekker tendentius" verhaaltje van een aankomend of pseudo-fotografe, die publiciteit zoekt?

Ze roept een vernietigend suggestief negatief beeld op van de mensen in Nepal. Ze doet dat schijnbaar op grond van slechts enkele bezoeken aan één sloppenwijk in één Nepalese stad. En let wel: Ze doet dat over de rug van zo veel anderen, meest kinderen en jongeren, die wél het vuur uit hun sloffen lopen om maar een kansje te krijgen om iets van hun leven te kunnen maken. Ook daar zijn prachtige voorbeelden van.

Ik ben zelf in de afgelopen twintig jaar vele malen in Nepal geweest, alle keren niet alleen in Kathmandu, maar vooral ook in afgelegen gebieden in de bergen. Daar leven in bergdorpjes ook nog mensen. Nou ja, leven, ze doen hun uiterste best om hun hoofd boven water te houden, maar verder leiden de mensen daar vaak een uitzichtloos bestaan. Er zijn meestal eenvoudigweg geen voorzieningen noch mogelijkheden om vooruit te komen. Als er al een school is, en ook al is die voor de lagere klassen dan zelfs gratis, dan zijn de leermiddelen vaak nog te kostbaar voor het merendeel van de gezinnen. Want voor hen geldt, dat zij al blij zijn als zij met z'n allen op hun landje voldoende rijst en groente weten te verbouwen om geen honger te hebben. De mensen leven echter wel met de vurige wens om iets aan hun situatie te veranderen en zich te ontworstelen aan die uitzichtloosheid van hun bestaan, maar zij zijn daar op eigen kracht niet toe in staat. Zonder hulp dreigt zelfs hun hoop op verbetering verloren te gaan. En wat er kan gebeuren met mensen die geen hoop meer hebben is genoegzaam bekend.....

In het belang van al die meestal jonge mensen, die zichzelf wel o zo graag willen ontwikkelen, maar die daarvoor afhankelijk zijn van een beetje ondersteuning ben ik nu in de pen geklommen. Enigszins geprikkeld door de - laat ik maar zeggen - onnozele en onverantwoordelijke publicitaire actie van Suzanne van der Horst en vooral vanwege de desastreuze impact die het voor die mensen kan hebben.

Het is weliswaar inderdaad zo, dat veel toeristen die naar Nepal komen, getroffen worden door de vriendelijke, vrolijke, positieve en gastvrije aard van de Nepalezen en vervolgens blijvend begaan zijn met hun lot. Ik ben zelf daar één van. En inderdaad willen ze dan vaak spontaan iets voor hen doen en steunen dan zelf een kind of gezin. Of ze worden donateur van een particulier hulpinitiatief, vaak kleine stichtingen, die kleinschalige projecten uitvoeren in Nepal.

Maar in tegenstelling tot wat in het artikel wordt gesuggereerd leidt dit juist heel vaak tot fantastische resultaten. Het gaat zelfs zó goed dat de grote ontwikkelingshulporganisaties als Unicef, Novib e.a., die nog niet zo lang geleden graag zelf het monopolie wilden houden, inmiddels stimulerend samenwerken met en subsidies verstrekken aan dergelijke kleine stichtingen.

Zulke particuliere initiatieven drijven vaak op twee pijlers.

Pijler 1: De gedreven vrijwilligers, die met grote inzet en professionaliteit heel efficiënt en doelgericht bezig zijn om Nepaleze mensen daadwerkelijk te helpen in hun pogingen zichzelf te ontwikkelen. Dat vergt enige kennis van het land, de cultuur, het volk etc. maar vooral vergt dat gezond verstand. Zo is het verstandig om eerst een doel te bepalen, vóórdat je geld gaat inzamelen. In die volgorde dus, Suzanne, en niet andersom.

En natuurlijk moet je een kat nooit op het spek binden (en zeker niet als die honger heeft) en er dan maar op vertrouwen, dat hij er wel vanaf blijft. Natuurlijk gaat het dan mis. Eén of twee vingers aan de pols (controle), eventueel begeleiding, zondig correctie en desnoods afstraffing of uitsluiting is vanzelfsprekend altijd noodzakelijk.

Pijler 2: De donateurs en de sponsors, de geldgevers die de ondersteuning financieel mogelijk maken. En duidelijk mag zijn: Als zij afhaken houdt het allemaal op!! Dan worden al die mensen (jonge en

opgroeïende kinderen en ook volwassenen) die met de toezegging van hulp en ondersteuning aan een school- of vakopleiding zijn begonnen onvermijdelijk terug in de kou gezet. Exit opleiding en daarmee exit perspectief voor hun verdere leven. En dan dus opnieuw overgelaten aan hun lot. Overigens maakt zelfs dat hen niet zielig, integendeel, want de meesten zullen dat vanuit hun Buddhistische visie misschien ook nog als een kennelijk onveranderbaar gegeven aanvaarden. Maar is dat nou de manier om als "wandelende portemonnee" met je verantwoordelijkheden om te gaan?

Drie weken Nepal hebben veel stof tot nadenken opgeleverd, schrijft Suzanne. Ik weet niet of ze dat al gedaan heeft, maar laat ze daar anders gauw mee beginnen en laat het voorgaande daar een bijdrage aan zijn. Dan bedenkt ze wellicht ook zelf, dat ze voortaan een bedrag ad € 5000,- beter niet zelf moet gaan brengen en uitdelen. Als ze een doel heeft bepaald kan ze het geld overmaken aan ervaren mensen of instellingen die op dat doel gericht en ingesteld zijn. De verdere uitvoering kan ze dan gevoeglijk aan hun overlaten. Het mes snijdt dan aan twee kanten: haar geld wordt goed ingezet en ze kan zelf onbekommerd genieten van het indrukwekkend prachtige land en de ontwapenend heerlijke mensen van Nepal en ze komt gegarandeerd ook nog met een positief gevoel thuis.

Jan van Schaaik
Berlicum, febr. 2011

PS

Als de redactie van Het Brabants Dagblad zich dit ook een beetje aantrekt, is het misschien een goed idee om in een volgend Spectrum ook eens een paar pagina's te wijden aan de vele projecten die wél goed worden uitgevoerd en die wel tot mooie resultaten hebben geleid. Ik ben graag bereid daar materiaal voor te leveren of daar anderszins aan bij te dragen.